

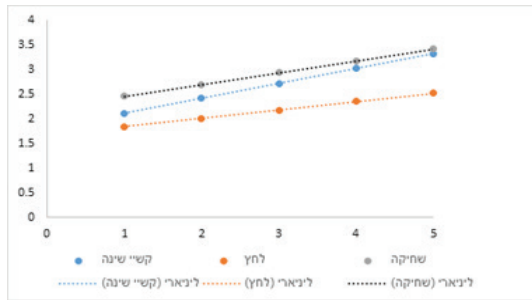
עוינות ותוקפנות בסביבת העבודה

התנהגויות תוקפניות בעבודה הן תופעה רווחת. המחקר שלפנינו בוחן את תופעת ההתעמרות בעבודה בישראל וממצאיו מראים את החשיבות הרבה בהטמעת תרבות ארגונית, השומרת על סביבת עבודה נקייה מאלימות

מאת ד"ר לליב אגוזי וד"ר אשר פרדו

מחלקת המחקר, המוסד לבטיחות ולגיהות

התנהגויות תוקפניות בין מנהלים לעובדים, בין עובדים לבין עצמם ומול לקוחות הן תופעה רווחת בעולם העבודה, וכמעט כל עובד חווה אותה במהלך הקריירה שלו. כאשר התנהגויות אלה הן חלק מנורמה רווחת בארגון או מתרחשות לעתים קרובות ומופנות כלפי עובדים מסוימים, השפעתן על בריאותם הנפשית של העובדים הנפגעים ועל מילוי תפקידם כראוי יכולה להיות הרסנית.

סוגי יחסים עוינים בעבודה

אפשר לאפיין יחסים עוינים בעבודה על ידי הגורם התוקפני או על ידי אופי התוקפנות. הגורם התוקפני יכול להיות מנהל, עמיתים לעבודה או לקוחות. סוגי התוקפנות הם זלזול והשפלה, הסתרת מידע, שפוגעת בביצועים, אלימות מילולית, תוקפנות ללא אלימות פיזית או תוקפנות כלפי ציוד ואלימות פיזית.

הטרדה מינית נכללת אף היא כחלק מהיחסים העוינים בסביבת העבודה ויכולה לנוע על הרצף שבין הערות על רקע מיני או מגדרי, הפליה על רקע מגדרי או התנכלות, מעשים מגונים עד ניצול מיני.

מודעות לבטיחות – ההיבט ההתנהגותי

שני מעגלים משפיעים על מידת ההקפדה על הבטיחות – המעגל הניהולי-ארגוני, והמעגל האישי-התנהגותי. המאמר מתייחס לשני ההיבטים: הפעילות והמסרים של ההנהלה, מול הפעילות והתובנות של העובדים

מאת הדס עבדת ודני בלוונדהיים

המרכז למנהיגות נאות קדומים

בתחרות בין הבטיחות לבין המשימה – המשימה מנצחת. ברגע האמת, לחץ המשימה והרצון לעמוד בקצב ובדרישות יכול לגרום להעדפת מילוי המשימה על חשבון הבטיחות, גם אם לא במודע.

חלק גדול מהדרכות הבטיחות ומהחומרים הזמינים ברשת מתמקד בהנחיות ובעצות בטיחות.

הנחת העבודה הרווחת היא שהמפתח לשמירה על הבטיחות הוא בהכרת החומר ובידיעת ההתנהלות הנכונה. כמעט שאין עיסוק באדם המבצע את הפעילות, ובשאלה המתבקשת - אם אכן כולם יודעים מה נכון וכיצד צריך לנהוג, מדוע קורות תאונות עבודה? ההנחה הזו מתעלמת מההתנהלות האנושית, שמשפיעה על הבחירות ועל ההתנהלות שלנו.

הפן האנושי-התנהגותי

למעגל הניהולי יש השפעה קריטית על מידת הרצינות שהעובדים מייחסים לתחום הבטיחות. ללא מסר חד וברור של ההנהלה, העובדים לא יהיו מודעים לחשיבות הנושא וכיצד עליהם לנהוג. זה אמנם רובד חשוב, אך בסופו של דבר, התנהלות העובד היא שתכריע אם הנחיות הבטיחות יצאו אל הפועל או לא.

במאמר, נתייחס לשני ההיבטים: הפעילות והמסרים של ההנהלה, והפעילות והתובנות של העובדים.

המסר מצד ההנהלה

כאשר המנהלים מקדישים את מלוא תשומת הלב לעמידה בלוח הזמנים ולהשלמת משימות מהירה, הם מעבירים מסר לעובדים. הבטיחות צריכה להיות יעד שהחברה מצהירה עליו ומתמקדת בו.

לכך נדרשים:

ועדת בטיחות פעילה

תרבות ארגונית שמעודדת שאלות

התייחסות לאירועים של כמעט תאונה כמו לתאונה

אירועים ארגוניים ותחרויות בטיחות – מסגרות קבועות,

שבהן מוקירים אנשים שקידמו בטיחות בארגון, היא עוד דרך להעביר את מסר החשיבות שההנהלה רואה בתחום הבטיחות.

פעילות העובדים

לעובדים עצמם יש אחריות רבה ליישום הנחיות הבטיחות.

השמירה על הבטיחות היא עניין של חיים ומוות. הדגש המרכזי הוא על חשיבות המודעות והשותפות ככל שהעובדים מרגישים שותפים, הם נוטלים אחריות לנושא, וככל שהם פועלים מתוך תשומת לב מודעת, יהיה להם קל יותר להקפיד על הנהלים.

תובנות שהעלו משתתפים בסדנה:

- קודם כל לחשוב, להבין מה צריך לעשות ואיך זה צריך להתבצע.
- יש חשיבות גדולה לעבודה בצוות.
- חשוב להקשיב להוראות הבטיחות ולא לחשוש לבקש הבהרה נוספת.
- מוטיבציית יתר למשימה עלולה לפגוע בבטיחות.
- כשמשהו מצוות העובדים אחראי לבטיחות, זה מעביר מסר של חשיבות.
- יש להיות מודעים לכך שעייפות מובילה לרפיון ולפיזור קשב, ולהגביר תשומת לב.

הטמעת ערכים של בטיחות בארגון והקפדה על קיומם שענת על מודעות ודורשת עבודה מתמדת של שילוב בין מסרים אחידים מצד ההנהלה והתנהלות העובדים. השילוב וההתמדה יבטיחו שמירה והגנה על המשאב החשוב ביותר בארגון: העובדים.

דגשים בבטיחות במשרדים

איך להקפיד על כללי בטיחות גם בעבודה משרדית

מאת דוד זין, מרכז מידע

המוסד לבטיחות ולגיהות

המשרד נעים וממוזג, אך לא תמיד בטוח. גם בעבודה שבה רוב המשימות מבוצעות בישיבה בכיסא, יש מספר מפתיע של סיכונים.

ההשלכות של תאונות עבודה במשרד חורגות הרבה מעבר לפגיעות עצמן. העלויות הכספיות למעסיקים גבוהות ביותר. הפגיעות גם גורמות לאיבוד עובדים בעלי ידע וניסיון ומנחיתות מכה על פריון העבודה ועל המורל. סיבות אלו ונוספות מדגימות את חשיבות הבטיחות במקום העבודה. את רוב הפגיעות אפשר היה למנוע, אילו עובדים או ממונים היו מזהים את הסיכונים ומיישמים שינויים פשוטים כדי לסייע בהפחתתם.

החלקות, מעידות ונפילות

החלקות, מעידות ונפילות הן סיבות שכיחות לפגיעות במשרד. אפשר למנוע אותן על ידי העלאת המודעות בקרב העובדים. יש לוודא שקופסאות, ערמות חומרים ופריטים שונים, המוחזקים במסדרונות ובמעברים, יהיו מאוחסנים בבטחה במיקומם הנכון.

מניעת החלקה תתאפשר על ידי התקנת משטחי הליכה, המונעים החלקה ומשפרים את האחיזה.

עמידה על כיסאות בלתי יציבים

עמידה על כיסאות משרדיים מתגלגלים היא סכנה ממשית. עובדים שרוצים להגיע למקום מוגבה, שאינו בהישג ידם, צריכים להשתמש בסולם מדרגות, המוצב כיאות.

קריטי לתמונות סולמות:
A Guide to Workplace Safety and Health

פגיעות ארגונומיות

הפגיעות השכיחות ביותר בסביבת עבודה משרדית קשורות לארגונומיה. זאת, כיוון שעובדי המשרד מבלים את רוב היום בישיבה ליד שולחן עבודה ובעבודה מול צג המחשב. העובדים נוטים גם לפגיעות ארגונומיות בגין תנועות חוזרניות.

ציוד אחיד – ציוד כזה אינו מתאים לכל תחנות העבודה. כיסאות, משטחי עבודה, מעמדי צג ועוד צריכים להיות מתכווננים, כדי שיתאימו למגוון העובדים הרחב ביותר.

הרגליים אינן נוגעות ברצפה - כאב ואי-נוחות נגרמים כאשר הרגליים אינן נוגעות ברצפה.

אפשר לפתור זאת על ידי שימוש במגשי מקלדת מתכווננים או בהנחת הרגליים על הדום.

בטיחות אש

קיימות יותר סכנות משרדיות הנובעות מאש ממה שנהוג לחשוב. כבלי חשמל פגומים, או העמסת יתר עליהם או על השקעים, הם סכנה לשרפה. גם שימוש לא נכון בכבלים מאריכים עלול לגרום לשרפה. יש לבדוק תקופתית את הכבלים והשקעים לסימני התחממות ולהוציאם משימוש במקרי בלאי.

איכות אוויר פנים-מבני

אוורור הולם חיוני כדי לספק אוויר צח לאורך כל יום העבודה. הסכנות הנגרמות כתוצאה מזיהום אוויר תופסות מקום גבוה בכל רשימת סכנות משרדיות. איכות אוויר פנימית ירודה יכולה לגרום לבעיות נשימה ולארגיות.